

[Rager.]

måske ikke være ængstelig, hverken under den foregående handelsminister eller under den nuværende, men vi ved jo ikke, hvilke handelsministre fremtiden har beskåret os, og jeg kunne tænke mig handelsministre, i hvis hænder jeg ikke ville være tryk ved at vide en så stor myndighed liggende, en så stor diktatorisk myndighed.

Der er dernæst en ting, jeg savner i lovforslaget, og det er: Hvordan hører det op? på hvilket tidspunkt hører det op? og hvordan får man en frigørelse? Det er ganske klart, at det vil være meget vanskeligt at give direktiver for det, men det forekommer mig dog, at man i nogen grad måtte kunne formulere, hvornår det skal høre op, for ellers betyder det jo, at brugsretten for disse skibe, een gang for alle frataget, ikke med lov i hånd kan kræves tilbagegivet. Jeg kunne tænke mig, at den højtærede minister dertil ville svare, at det er noget, der kommer til at stå i de overenskomster, som nævnet skal træffe med de enkelte skibsejere, og hvis ministeren vil svare dette og svare det på en sådan måde, at det bliver bindende for forhandlingerne og også for kommende handelsministre, så vil jeg være tilfreds på det punkt.

Man vil dog måske forstå af de bemærkninger, jeg har gjort, at jeg med glæde har hørt, at man fra anden side vil begære lovforslaget behandlet i et udvalg; dertil kan jeg give min tilslutning med 100 pct.

Tholstrup: Det er vanskeligt efter genlæsningen af dette lovforslag og dets bemærkninger at se, hvor omfattende dets virkning kan blive. § 1s henvisning til art. 3 og 5 i Atlantpagten må betyde, at loven kun skal bruges i krigstilfælde, idet der i disse to artikler tales om væbnet angreb; men som loven er affattet, kan den bruges som grundlag for en almindelig statskontrolleret eller statsdirigeret planøkonomi efter socialistisk mønster, og en sådan vidtgående bemyndigelse kan vi ikke gå med til. Det må præciseres, at loven kun gælder i krigstilfælde. Jeg vil derfor spørge den højtærede handelsminister, om det er rigtigt, at loven ikke skal bruges, medmindre der opstår krig og afspærring, således at der ingen funktion bliver at udføre og, når forberedelserne er tilendebragt, heller ingen udgifter bliver, i hvert fald ingen udgifter af betydning, idet der ikke skal oprettes nye kontorer eller ansættes noget personale, så længe der er fred. Jeg vil gerne spørge: Kan de nødvendige forberedelser gøres af de bestående kontorer, og er det ikke sådan, at når de er gjort,

bliver der intet videre at foretage, så længe der hersker fred? Er motiveringen blot den, at man vil have tilrettelagt rammerne, medens dette kan gøres under rolig overvejelse i modsætning til 1939, hvor man var i en tvangssituation? Jeg forstår, at rederne er gået med helt på frivillig basis; men inden vi tager stilling til lovforslaget, vil vi gerne have besvaret disse spørgsmål.

Aksel Larsen: I sammenligning med visse tidligere samlinger er det jo begrænset, hvad rigsdagen har at beskæftige sig med i denne samling. Det er under disse omstændigheder dobbelt karakteristisk, at vel snart halvdelen af de love og lovforslag, vi får fra regeringen, direkte er en følge af Danmarks tilslutning til Atlantpagten, vedrører forhold, som hører ind under Atlantpagten, eller beskæftiger sig med beslutninger, truffet i Atlantpagtens råd, eller med forhold, som er en konsekvens af sådanne beslutninger. Dette gælder også det lovforslag, som vi behandler her. Jeg er udmærket klar over det, som det ærede medlem hr. Tholstrup beskæftigede sig med, at dette skibsfartsnævn, der kan overtage brugsretten til Danmarks handelsskibe, ikke ubetinget skal vente med at træde i kraft, indtil der udbryder krig, men at det kan sættes i virksomhed, overtage brugsretten til hele Danmarks handelsflåde, så snart regeringen erklærer, at der er truende udsigt til krig. Når man tænker på den ilfærdighed, hvormed man bedriver oprustningen, når man tænker på beslutningen af 12. december her i tinget, når man tænker på den norske statsminister Torps udtalelser i Norges storting forleden, får man nægtelig det indtryk, at det må være en opfattelse, ikke blot hos regeringen, men hos de partier, der gennemfører det, jeg kalder den atlantiske politik her i Danmark, at der er en endda meget akut truende krigsfare; og forsåvidt kan altså denne lov træde i kraft, så snart den er vedtaget. Det ville i hvert fald harmonere godt med, hvad man ellers gør.

Nu er det ikke sådan, at mit parti er principiel modstander af, at staten overtager handelsflåden eller i hvert fald skaffer sig kontrol med den, skaffer sig brugsret til den; tværtimod, vi kunne meget vel tænke os, at staten ligefrem nationaliserede i hvert fald det, man kalder de oceangående skibe, den væsentlige del af Danmarks handelsflåde. Og når man nu her erklærer, oven i købet fra en liberal regerings side — ja, når man oven i købet kan få tilslutning dertil fra det ærede medlem hr. Tholstrup —, at i tilfælde af krig har staten ret til så at